ROZHODNUTIA

ROZHODNUTIE KOMISIE

z 29. marca 2010,

ktorým sa vyníma prieskum ložísk ropy a plynu a ich ťažba v Anglicku, Škótsku a Walese z pôsobnosti smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/17/ES o koordinácii postupov obstarávania subjektov pôsobiacich v odvetviach vodného hospodárstva, energetiky, dopravy a poštových služieb

[oznámené pod číslom K(2010) 1920]

(Iba anglické znenie je autentické)

(Text s významom pre EHP)

(2010/192/EÚ)

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2004/17/ES z 31. marca 2004 o koordinácii postupov obstarávania subjektov pôsobiacich v odvetviach vodného hospodárstva, energetiky, dopravy a poštových služieb ([1]), a najmä na jej článok 30 ods. 5 a 6,

so zreteľom na žiadosť, ktorú predložil Shell U.K. Limited (ďalej len Shell) e-mailom z 15. októbra 2009,

po porade s Poradným výborom pre verejné obstarávanie,

keďže:

I. SKUTOČNOSTI

(1) Podľa článku 27 smernice 2004/17/ES obstarávateľom, ktorí vykonávajú prieskum ložísk ropy alebo plynu alebo ich ťažbu v Spojenom kráľovstve, sa povolilo uplatňovať alternatívny režim namiesto zvyčajného súboru pravidiel. Alternatívny režim so sebou prinášal určité štatistické povinnosti a povinnosť dodržiavať zásady nediskriminácie a verejného obstarávania založeného na hospodárskej súťaži v súvislosti so zadávaním zákaziek na dodávky tovaru, prác a služieb, najmä pokiaľ ide o informácie, ktoré obstarávateľ sprístupňuje hospodárskym subjektom a ktoré sa týkajú jeho obstarávacích zámerov.

([1]) Ú. v. EÚ L 134, 30.4.2004, s. 1.

(2) Mechanizmus článku 30, týkajúci sa výnimky z ustanovení smernice 2004/17/ES, ktorá platí za určitých okolností pre určité hospodárske subjekty, sa uplatňuje aj v súvislosti s týmito obmedzenými povinnosťami podľa článku 27 tej istej smernice.

(3) Dňa 15. októbra 2009 Shell zaslal Komisii e-mailom žiadosť podľa článku 30 ods. 5 smernice 2004/17/ES. V súlade s článkom 30 ods. 5 prvým pododsekom Komisia o tom informovala orgány Spojeného kráľovstva listom z 21. októbra 2009, na ktorý tieto orgány odpovedali e-mailom zo 16. novembra 2009. Komisia si takisto vyžiadala od Shellu e-mailom zo 17. novembra 2009 ďalšie informácie, ktoré jej Shell zaslal e-mailom z 25. novembra 2009.

(4) Žiadosť, ktorú predložil Shell, sa týka prieskumu ložísk ropy a plynu a ich ťažby v Anglicku, Škótsku a Walese. V súlade s predchádzajúcimi rozhodnutiami Komisie o fúziách ([2]) sa v žiadosti uviedli tri rozdielne činnosti, ktoré Shell vykonáva, a to:

a) prieskum ropy a zemného plynu;

b) ťažba ropy a

c) ťažba zemného plynu.

V súlade s uvedenými rozhodnutiami Komisie „ťažba“ na účely tohto rozhodnutia zahŕňa aj „rozvoj“, t. j. zriadenie primeranej infraštruktúry na budúcu ťažbu (ropné plošiny, potrubie, terminály atď.).

([2]) Pozri najmä rozhodnutie Komisie 2004/284/ES z 29. septembra 1999, ktorým sa koncentrácia vyhlasuje za zlučiteľnú so spoločným trhom a s vykonávaním Dohody o EHP (vec č. IV/M.1383 – Exxon/Mobil) (Ú. v. EÚ L 103, 7.4.2004, s. 1), a ďalšie rozhodnutia, okrem iného rozhodnutie Komisie z 3. mája 2007, ktorým sa koncentrácia vyhlasuje za zlučiteľnú so spoločným trhom (vec č. IV/M.4545 – Statoil/Hydro) podľa nariadenia Rady (ES) č. 139/2004.

II. PRÁVNY RÁMEC

(5) V článku 30 smernice 2004/17/ES sa ustanovuje, že zákazky, ktorých cieľom je umožniť vykonávanie jednej z činností, na ktoré sa vzťahuje smernica 2004/17/ES, nepodliehajú uvedenej smernici, ak v členskom štáte, v ktorom sa vykonáva, je táto činnosť priamo vystavená hospodárskej súťaži na trhoch, na ktoré nie je obmedzený prístup. Priame vystavenie hospodárskej súťaži sa posudzuje na základe objektívnych kritérií, pričom sa zohľadňujú osobité charakteristiky príslušného sektora. Prístup sa považuje za neobmedzený, ak členský štát vykonal a uplatnil príslušné právne predpisy EÚ, ktorými sa otvára daný sektor alebo jeho časť.

(6) Keďže Spojené kráľovstvo implementovalo a uplatnilo smernicu Európskeho parlamentu a Rady 94/22/ES z 30. mája 1994 o podmienkach udeľovania a používania povolení na vyhľadávanie, prieskum a ťažbu uhľovodíkov ([1]), prístup na trh by sa mal považovať za prístup, ktorý nie je obmedzený, v súlade s článkom 30 ods. 3 prvým pododsekom smernice 2004/17/ES. Priame vystavenie hospodárskej súťaži na konkrétnom trhu by sa malo hodnotiť na základe rôznych kritérií, z ktorých ani jedno nie je samo o sebe rozhodujúce.

(7) Na účely posúdenia, či príslušné hospodárske subjekty podliehajú priamej hospodárskej súťaži na trhoch, ktorých sa týka toto rozhodnutie, sa zoberú do úvahy trhový podiel hlavných aktérov a stupeň koncentrácie týchto trhov. Keďže podmienky pri rôznych činnostiach, ktorých sa týka toto rozhodnutie, sú rozličné, pre každú činnosť/každý trh sa vykonáva osobitné posúdenie.

(8) Toto rozhodnutie sa uplatňuje bez toho, aby boli dotknuté pravidlá hospodárskej súťaže.

III. POSÚDENIE

(9) V predchádzajúcich rozhodnutiach Komisie uvedených v odôvodnení 4 sa všetky tri uvedené činnosti, ktoré sú predmetom tejto žiadosti (prieskum ložísk ropy a zemného plynu, ťažba ropy a ťažba zemného plynu), považovali za samostatné trhy produktov. Mali by sa preto posudzovať oddelene.

Prieskum ložísk ropy a zemného plynu

(10) Podľa zavedenej praxe Komisie ([2]) predstavuje prieskum ropy a zemného plynu jeden relevantný trh s výrobkami, pretože na začiatku nie je možné určiť, či výsledkom prieskumu bude nájdenie ropy alebo zemného plynu. Z toho istého dôvodu sa ďalej stanovilo, že zemepisný rozsah tohto trhu je celosvetový.

(11) Trhové podiely hospodárskych subjektov vyvíjajúcich aktivity v oblasti prieskumu je možné merať na základe troch premenných veličín, ktorými sú: kapitálové výdavky, overené zásoby a očakávaná produkcia. Ukázalo sa, že používanie kapitálových výdavkov na meranie trhového podielu nie je vhodné, o. i. v dôsledku veľkých rozdielov medzi požadovanými úrovňami investícií, ktoré sú potrebné v rôznych zemepisných oblastiach. Napríklad na prieskum ložísk ropy a plynu v Severnom mori sú potrebné väčšie investície než v prípade prieskumu napríklad na Strednom východe.

(12) Na posudzovanie trhových podielov hospodárskych subjektov v rámci tohto sektora sa typicky uplatňovali dva ďalšie parametre, a to ich podiel overených zásob a očakávaná produkcia ([3]).

(13) Podľa dostupných informácií predstavovali celosvetové overené zásoby ropy a plynu k 31. decembru 2008 celkovú hodnotu 385 miliárd štandardných kubických metrov ekvivalentu ropy (ďalej len Sm^3 e. r.). Podiel Shellu na týchto zásobách dosiahol podľa dostupných informácií ([4]) 1,759 miliardy Sm^3 e. r., čo predstavovalo trhový podiel vo výške 0,46 %. K 1. januáru 2009 predstavovali kombinované overené zásoby ropy a plynu vo Veľkej Británii o niečo viac ako 0,88 miliardy Sm^3 e. r. ([5]), čiže o niečo viac ako 0,22 %. Z toho je podiel Shellu ešte menší. Podľa dostupných informácií existuje priama korelácia medzi overenými zásobami ropy a zemného plynu a predpokladanými objemami ťažby. V dostupných informáciách preto nič nenaznačuje, že trhový podiel Shellu by bol výrazne odlišný, ak by sa meral podľa očakávanej ťažby, a nie podľa podielu na overených zásobách ropy. Odôvodnenia 14 a 17 predstavujú trhové podiely Shellu a jeho hlavných konkurentov na ťažbe ropy resp. zemného plynu. Vzhľadom na spojenie medzi overenými zásobami a skutočnou ťažbou možno tieto čísla zároveň chápať ako ukazovatele stavu hospodárskej súťaže na príslušnom trhu. Trh prieskumu nie je veľmi koncentrovaný. Odhliadnuc od spoločností vo vlastníctve štátu sa tento trh vyznačuje prítomnosťou dvoch ďalších medzinárodných vertikálne integrovaných aktérov zo súkromnej sféry, nazývaných superveľké spoločnosti (angl. super majors – BP a EXXonMobil), ako aj určitým počtom takzvaných veľkých spoločností (angl. „majors“). Tieto prvky sú ukazovateľom priameho vystavenia hospodárskej súťaži.

([1]) Ú. v. ES L 164, 30.6.1994, s. 3.

([2]) Pozri najmä uvedené rozhodnutie Exxon/Mobil a nedávne rozhodnutie Komisie z 19. novembra 2007 ktorým sa koncentrácia vyhlasuje za zlučiteľnú so spoločným trhom (vec COMP/M.4934 – KazMunaiGaz/Rompetrol) podľa nariadenia Rady (ES) č. 139/2004.

([3]) Pozri najmä uvedené rozhodnutie Exxon/Mobil (odôvodnenia 25 a 27).

([4]) Pozri bod 5.2.1 prihlášky a v ňom citované zdroje, najmä *BP Statistical Review of World Energy* z júna 2009, ktorý je k nej priložený.

([5]) To predstavuje 0,34 biliónov Sm^3 plynu, čo sa rovná 0,34 miliardám Sm^3 e. r. a 3,4 tisíca miliónov barelov ropy, čo sa rovná 0,540 miliardám Sm^3, čiže celkovo 0,88 miliárd Sm^3.

Ťažba ropy

(14) Podľa osvedčenej praxe Komisie [1] predstavuje rozvoj a ťažba (surovej) ropy osobitný trh produktov, ktorého zemepisný rozsah je celosvetový. Podľa dostupných informácií [2] dosiahla v roku 2008 celková celosvetová denná produkcia ropy 81 820 miliónov barelov. V tom istom roku Shell vyťažil celkovo 1 771 miliónov barelov za deň, čo predstavovalo trhový podiel vo výške 2,16 %. Na účely tejto analýzy je dôležité prihliadať na stupeň koncentrácie a relevantný trh ako celok. Z tohto hľadiska Komisia poznamenáva, že trh ťažby ropy charakterizuje prítomnosť veľkých spoločností vo vlastníctve štátu a dvoch iných medzinárodných vertikálne integrovaných súkromných aktérov (takzvaných superveľkých spoločností: BP a ExxonMobil, ktorí sa na ťažbe ropy v roku 2008 podieľali 3,08 % a 2,32 %), ako aj istého počtu takzvaných veľkých spoločností [3]. Tieto faktory naznačujú, že trh pozostáva z istého počtu aktérov, medzi ktorými sa dá predpokladať účinná hospodárska súťaž.

Ťažba zemného plynu

(15) V predchádzajúcom rozhodnutí Komisie [4] týkajúcom sa dodávok plynu pre koncových zákazníkov („downstream" dodávky) sa rozlišuje medzi plynom s nízkou výhrevnosťou (LCV, z angl. Low Calorific Value) a plynom s vysokou výhrevnosťou (HCV, z angl. High Calorific Value). Komisia takisto zvažovala, či by sa malo rozlišovať medzi dodávkami skvapalneného zemného plynu (LNG, z angl. Liquefied Natural Gas) a dodávkami zemného plynu cez plynovody [5]. V ďalšom rozhodnutí Komisie [6] týkajúcom sa okrem iného rozvoja a ťažby zemného plynu sa však neriešila otázka, či na účely uvedeného rozhodnutia existovali osobitné trhy pre plyn s nízkou výhrevnosťou (LCV), plyn s vysokou výhrevnosťou (HCV) a skvapalnený zemný plyn (LNG), „keďže záverečné posúdenie sa neovplyvní bez ohľadu na prijatú definíciu". Na účely tohto rozhodnutia sa táto otázka takisto nemusí riešiť z týchto dôvodov:

— Shell neprodukuje LNG,

— Shell U. K. Limited má svoje prevádzky vo Veľkej Británii (Anglicko, Škótsko a Wales), kde spotový trh pre plyn, takzvaný Národný plynárenský uzol (National Balancing Point) nerozlišuje medzi LCV a HCV. National Grid plc (správca Britskej národnej siete plynovodov) je zodpovedný za dohľad nad kvalitou plynu vstupujúceho do siete.

(16) Pokiaľ ide o zemepisný trh, v predchádzajúcich rozhodnutiach Komisie [7] sa stanovilo, že zahŕňa Európsky hospodársky priestor (EHP) a prípadne aj Rusko a Alžírsko.

(17) Podľa dostupných informácií [8] v roku 2008 dosiahla celková produkcia plynu v EÚ 190,3 miliardy Sm^3 a produkcia EHP v tom istom roku 289,5 miliárd Sm^3. Produkcia Shellu v roku 2008 dosiahla 37,60 miliárd Sm^3, čo predstavovalo trhový podiel vo výške 12,99 %. V roku 2008 produkcia v Rusku dosiahla 601,7 miliardy Sm^3 a v Alžírsku 86,5 miliardy Sm^3. Celková produkcia EHP vrátane Ruska a Alžírska preto dosiahla celkovú výšku 976,7 miliárd Sm^3, z čoho podiel Shellu predstavoval 3,85 %. Stupeň koncentrácie trhu ťažby zemného plynu je tiež nízky, vzhľadom na prítomnosť superveľkých spoločností (ExxonMobil a BP s trhovými podielmi medzi [10 – 20] % a [5 – 10] %) a veľkých spoločností (Statoil a Total s trhovými podielmi v rozsahoch [10 – 20] % a [5 – 10] %), ako aj tlak dvoch ďalších dôležitých spoločností vo vlastníctve štátu, ruského Gazpromu a alžírskeho Sonatrachu (s trhovými podielmi medzi [30 – 40] % a [10 – 20] %) [9]. Tieto fakty takisto poukazujú na priame vystavenie hospodárskej súťaži.

IV. ZÁVERY

(18) Vzhľadom na faktory posudzované v odôvodneniach 5 až 17 by sa podmienka priameho vystavenia hospodárskej súťaži ustanovená v článku 30 ods. 1 smernice 2004/17/ES mala považovať v Anglicku, Škótsku a Walese za splnenú, pokiaľ ide o tieto služby:

a) prieskum ropy a zemného plynu;

b) ťažba ropy a

c) ťažba zemného plynu.

(19) Keďže podmienka neobmedzeného prístupu na trh sa považuje za splnenú, smernica 2004/17/ES by sa nemala uplatňovať v prípadoch, keď obstarávatelia zadávajú zákazky, ktorých cieľom je umožniť vykonávanie služieb uvedených v písmenách a) až c) odôvodnenia 18 v Anglicku, Škótsku a Walese, ani v prípade, keď sa organizujú súťaže na projekty vykonávania takejto činnosti v týchto zemepisných oblastiach.

(20) Toto rozhodnutie je založené na právnej a faktickej situácii z októbra a decembra 2009, ako je zrejmé z informácií predložených Shellom a Spojeným kráľovstvom. Toto rozhodnutie sa môže revidovať, ak by značné zmeny v právnej alebo skutkovej situácii znamenali, že už nie sú splnené podmienky uplatniteľnosti článku 30 ods. 1 smernice 2004/17/ES,

---

[1] Pozri najmä uvedené rozhodnutie Exxon/Mobil a uvedené rozhodnutie KazMunaiGaz/Rompetrol.

[2] Pozri s. 8 štatistického prehľadu „*BP Statistical Review of World Energy*, June 2009", ktorý tvorí prílohu k žiadosti, ďalej len „štatistický prehľad BP".

[3] Ich trhové podiely sú menšie ako v prípade superveľkých spoločností.

[4] Rozhodnutie Komisie 2007/194/ES zo 14. novembra 2006, ktorým sa koncentrácia vyhlasuje za zlučiteľnú so spoločným trhom a s vykonávaním Dohody o EHP (vec COMP/M.4180 – Gaz de France/Suez) (Ú. v. EÚ L 88, 29.3.2007, s. 47).

[5] Pozri najmä uvedené rozhodnutie Gaz de France/Suez.

[6] Uvedené rozhodnutie Statoil/Hydro, bod 12.

[7] Pozri napríklad rozhodnutia uvedené v odôvodnení 4.

[8] Pozri najmä štatistický prehľad BP, s. 24.

[9] Pozri uvedené rozhodnutie Statoil/Hydro.

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Smernica 2004/17/ES sa nevzťahuje na zákazky, ktoré boli zadané obstarávateľmi a ktorých cieľom je umožniť v Anglicku, Škótsku a Walese vykonávanie týchto služieb:

a) prieskum ropy a zemného plynu;

b) ťažba ropy a

c) ťažba zemného plynu.

Článok 2

Toto rozhodnutie je určené Spojenému kráľovstvu Veľkej Británie a Severného Írska.

V Bruseli 29. marca 2010

Za Komisiu
Michel BARNIER
člen Komisie